Gweithdrefn Moeseg Ymchwil: Effaith andwyol bosib ar yr amgylchedd

Cyflwyniad

Yn unol â Pholisi Moeseg Ymchwil y Brifysgol, mae'n rhaid i bwyllgor moeseg ymchwil perthnasol y Brifysgol gynnal adolygiad a chymeradwyo unrhyw ymchwil a all gael effaith amgylcheddol andwyol. Sylwer, mae'r weithdrefn hon yn ymwneud yn uniongyrchol â methodolegau a gweithgareddau ymchwil sy'n ymwneud â'r amgylchedd, yn hytrach na'r camau y gall unigolion eu cymryd fel rhan o'u bywydau gwaith dydd i ddydd. Gellir dod o hyd i ymrwymiadau a pholisïau'r Brifysgol, o ran yr amgylchedd a chynaliadwyedd, ar dudalennau Cynaliadwyedd y Brifysgol.

Mae'r weithdrefn hon yn amlinellu'r hyn a ellir ei ystyried yn effaith amgylcheddol sydd angen cymeradwyaeth gan bwyllgor moeseg ymchwil.

Cwmpas

Mae Polisi Moeseg Ymchwil y Brifysgol a'r weithdrefn hon yr un mor berthnasol i brosiectau a wneir gan staff neu fyfyrwyr y Brifysgol, mewn unrhyw leoliad, gan gynnwys gwaith ar y cyd â sefydliadau trydydd parti.

Diffiniad

Gellir diffinio ymchwil sy'n cynnwys effaith amgylcheddol andwyol fel newid neu weithgaredd sy'n cael effaith andwyol ar aer, tir, dŵr neu aelodau ecosystem. Ystyrir effeithiau tymor byr a thymor hir yn effaith amgylcheddol.

Nid yw'r rhestr isod yn gynhwysfawr, ond mae'n cynnig trosolwg o'r mathau o weithgareddau ymchwil a ellir eu hystyried fel rhai sy'n cael effaith amgylcheddol sydd angen cymeradwyaeth pwyllgor moeseg ymchwil. Os nad yw ymchwilydd yn sicr a oes angen cymeradwyaeth pwyllgor moeseg ymchwil ar gyfer yr ymchwil arfaethedig, dylid ceisio cyngor gan y Swyddfa Ymchwil rescadmin@glyndwr.ac.uk.

- Rhyddhau organebau neu gemegion i'r amgylchedd
- Camau sy'n effeithio ar y ffordd mae ecosystemau'n gweithio
- Tynnu adnoddau o amgylchedd yn llwyr, neu eu difrodi'n llwyr
- Gadael deunyddiau niweidiol mewn amgylchedd am byth
- Camau gweithredu a all effeithio ar ddyfodol ymchwil amgylcheddol, gan gynnwys newid system amgylcheddol am byth, neu ei samplu'n ormodol

Proses Adolygu

Mae'n rhaid cyflwyno'r holl geisiadau ar gyfer cymeradwyaeth moeseg ymchwil drwy System Moeseg Ymchwil Wrecsam. Mae'n rhaid i ymchwilwyr sy'n gwneud ymchwil a all gael effaith andwyol ar yr amgylchedd, gydymffurfio ag unrhyw ofynion deddfwriaethol a cheisio'r caniatâd, y trwyddedau a'r gymeradwyaeth briodol gan y cyrff priodol, e.e. Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (DEFRA), cyn gwneud cais am gymeradwyaeth moeseg ymchwil y Brifysgol.

Egwyddorion

- Dylai ymchwilwyr ystyried y gwaith o ddiogelu a chadw'r adnoddau naturiol sy'n cael eu harchwilio ar gyfer ymchwilwyr y dyfodol.
- Mae'n rhaid i ymchwilwyr gydymffurfio â'r holl ddeddfwriaeth a rheoliadau amgylcheddol perthnasol.

- Mae gan ymchwilwyr ddyletswydd i rannu gwybodaeth am oblygiadau amgylcheddol eu harferion a'u canfyddiadau.
- Mae'n rhaid i ymchwilwyr barchu'r amgylchedd lle maen nhw'n gwneud ymchwil, gan geisio caniatâd priodol, e.e. Safle o Ddiddordeb Gwyddonol Arbennig (SDdGA), pan fo'n ofynnol.
- Dylai ymchwilwyr sicrhau bod yr asesiadau risg priodol, y rheolyddion priodol, a'r gweithdrefnau gweithredu sylfaenol ar waith wrth wneud ymchwil a all gael effaith andwyol ar yr amgylchedd.

Manylion Cyswllt

Dylid cyfeirio'r holl ymholiadau sy'n ymwneud â'r weithdrefn hon at y Swyddfa Ymchwil - rescadmin@glyndwr.ac.uk